

la revista dels serveis de SUMAR

SANT SADURNÍ D'ANOIA - La Casa dels Avis

Residència i centre de dia per a gent gran

- 4** L'atenció centrada en la persona
- 7** Les activitats del centre
- 14** Coneixem els nostres professionals
- 16** El racó de Joan Vallverdú
- 18** Activa't! Treball del cos i de la ment

EDITA

SERVEIS PÚBLICS
D'ACCIÓ SOCIAL
DE CATALUNYA

Parc Científic i Tecnològic de la UdG
Edifici Narcís Monturiol
Emili Grahit, 91. Bloc B – 3a Planta
17003 Girona
Tel. 972 439 168
info@sumaracciosocial.cat
www.sumaracciosocial.cat

JULIOL 2019

PRESIDENT:
Miquel Calm

DIRECCIÓ GENERAL:
Estanis Vayreda

COMITÈ DE DIRECCIÓ:
Gabriel Llagostera – Director de
gestió de persones i organització
Mariona Rustullet – Directora tècnica
Salvador Peña – Director
d'Administració i finances

DIRECTORA DEL CENTRE:
Neus Montserrat

COORDINACIÓ I EDICIÓ:
Anna Tarafa – Comunicació

REDACCIÓ:
Marga Masana – Casa dels Avis
Anna Tarafa – Comunicació

DISSENY I MAQUETACIÓ:
Estudi Oliver Gràfic

FOTOGRAFIES
Arxiu fotogràfic dels centres de
serveis

PERIODICITAT
Semestral

www.sumaracciosocial.cat

Aquesta publicació es difon entre els usuaris, familiars i amics dels recursos que gestiona SUMAR amb l'objectiu d'aproximar-los al territori i a fomentar la interacció entre tots els actors que en formen part: usuaris, familiars, amics, govern local, etc. S'autoritza la seva distribució, còpia i reutilització sempre que es faci sense afany de lucre i reconeixent l'autoria. La revista es pot descarregar gratuïtament a www.sumaracciosocial.cat.

EDITORIAL

ELS NOUS VELLS

En els centres de gent gran arriba una nova generació de persones majors de 65 anys amb necessitats i expectatives diferents de les de les persones ateses en els darrers anys, i molt més exigents.

Són els nous vells, persones que ens impulsen a dissenyar nous models d'intervenció per atendre-les d'acord a què demanen. Models que fomentin la seva dignitat i autonomia, i no retallin el seu projecte de vida. Models que permetin consensuar amb elles tot allò que els permeti envellir tal com han viscut.

A SUMAR ja fa temps que som conscients d'aquesta realitat i treballem per anar-nos adaptant al que demana la societat. Anem evolucionant i millorant l'atenció centrada en la persona a partir del nostre propi model de gestió desglossat en 3 grans àrees: la intervenció tècnica o l'acompanyament de les persones grans, professionals que acompanyen, s'adapten, empatitzen i ofereixen confiança, i espais que faciliten la convivència i preserven la intimitat.

A la Casa dels Avis, així com a la resta de serveis que gestionem, treballem dia rere dia per optimitzar aquest model de gestió i aconseguir ambients agradables i acollidors per a les persones grans. Adeqüem els espais perquè afavoreixin el sentiment de pertinença i d'estar com a casa, amb una atenció personalitzada, centrada en la persona, de qualitat. I amb professionals qualificats, polifacètics i versàtils, que acompanyen les persones grans i s'adapten fàcilment a les diferents situacions del dia a dia.

Estanis Vayreda i Puigvert. Director General
SUMAR, Serveis Públics d'Acció Social de Catalunya

Em plau tornar-vos a saludar com a alcalde de Sant Sadurní d'Anoia. És un gran honor haver revalidat la confiança dels nostres ciutadans i ciutadanes, i poder treballar per a la vila intentant que sigui millor. És bàsic que des de l'administració posem les eines necessàries perquè això sigui possible. I com sempre, vetllarem perquè la Casa dels Avis continuï sent un lloc el màxim agradable possible per als nostres residents.

Comencem un nou mandat amb una nova regidora d'Acció Social, Meritxell Borràs, una persona jove, amb empena, que comença aquesta nova etapa amb molta il·lusió i amb moltes ganes de treballar per les persones de Sant Sadurní i, sobretot, de continuar apostant per millorar la vida de les persones que viuen a la Casa dels Avis en la línia encetada en els darrers anys.

Ara que ve l'estiu, que tindrem més moments de repòs i de calma, vull posar un cop més l'accent en la necessitat de fer-nos companyia, de recordar-nos de les nostres persones grans que han fet possible que siguem on som, i que hi conversem, els estimem, els regalem estonetes de tendresa.

Des de l'Ajuntament continuarem millorant els espais de la Casa dels Avis perquè siguin el màxim de còmodes possibles, acollidors, com qualsevol casa on s'hi viu intensament. En un futur pròxim li rentarem la cara pintant una part de la residència que ho necessitava, ja que un espai ben cuidat transmet energia positiva als que l'envolten.

I ens esforçarem perquè els cuidadors i cuidadores dels nostres avis i àvies se sentin sempre integrats en una gran família. Perquè repeteixin cada gest mil vegades de forma pacient, com si fos la primera vegada, perquè somriuguin i perquè normalitzin allò que sembla impossible que sigui normal, fent que la vida sigui amable.

Fem tots plegats que la vida sigui amable.

Bon estiu.

Josep Maria Ribas i Ferrer

Alcalde de Sant Sadurní d'Anoia

AVANCEM AMB L'ACP

L'any 2017 vam començar a realitzar accions de l'Atenció Centrada en la Persona (ACP) a la Casa dels Avis. Des d'aleshores, a poc a poc, es van introduint canvis en el dia a dia del centre, alguns més visibles que altres, però tots d'una especial rellevància per millorar l'acompanyament i el benestar de les nostres persones grans.

Entre les accions més destacades hi ha la introducció dels Plans d'Atenció i Vida, i la millora del programa d'activitats adaptat a les preferències de cada persona gran.

El Pla d'Atenció i Vida

El Pla d'Atenció i Vida és un instrument que facilita la informació necessària als professionals per poder acompanyar a cada persona tenint en compte allò que desitja i evitar allò que no li agradi.

És una eina que potencia el diàleg entre la persona gran, la família i els professionals per atendre millor les necessitats i interessos de la persona gran i donar suport al seu projecte de vida. I també ajuda a prioritzar l'autonomia per sobre de la dependència per mirar que la persona adquireixi un grau més elevat d'autonomia en el seu dia a dia al centre.

Cada persona és única i entenem que tothom mereix un tracte que s'ajusti a la seva realitat, un tracte especial i proper. Per a nosaltres és important conèixer i tenir en compte la biografia, els hàbits i les preferències de cada persona per aconseguir que se senti, amb nosaltres, com a casa.

Millora del programa d'activitats

Conèixer millor a les persones ens ha permès millorar el programa d'activitats grupals adaptant-lo a les necessitats i interessos de cada persona. Hem intensificat les activitats per potenciar i millorar les capacitats, i també per afavorir la recuperació i el manteniment de la seva autonomia personal i social.

Alhora, hem augmentat les activitats individuals significatives per a cada persona, les activitats quotidianes com ara ajudar a parar i desparar la taula dels àpats o pelar patates, i d'altres com ara sortir a comprar o ajudar a cuinar.

Tot plegat fomenta la mobilitat i la memòria, i també fa que les persones passin bones estones fent allò que els agrada.

NOUS ESPAIS A LA ZONA DE L'HOSPITAL

Una inversió d'uns 13.000 € ha permès reconvertir l'antiga sala de fisioteràpia de la zona de l'Hospital, fins fa poc en desús, en espais utilitzables per a diverses activitats. El més gran s'ha convertit en una sala polivalent per fer-hi tota mena d'activitats, s'ha adequat un nou espai com a sala de fisioteràpia ajustant-lo a les necessitats actuals del centre i, en un tercer espai, s'ha habilitat una saleta d'estar on les famílies que ho desitgen poden disposar d'un espai privat per compartir moments de més intimitat.

Aquestes reformes es van iniciar el mes de novembre de l'any passat i el 21 de gener ja vam disposar dels nous espais. La sala polivalent és molt lluminosa i convida tant a fer-hi activitats grupals o individuals com a buscar un raconet per descansar o conversar tranquil·lament.

L'espai de fisioteràpia s'utilitza per dur a terme sessions d'exercicis individuals o grupals, així com pels tractaments de lesions o de dèficits de moviments de les persones grans, i per les valoracions i els seguiments motrius, d'equilibri, de coordinació... És una sala molt acollidora, equipada amb diversos aparells i materials. Una escala de dits, una espatllera, un infraroig, una bicicleta estàtica, uns pedals, una llitera elèctrica i també objectes, com ara cèrcols, pilotes o piques.

En el centre també tenim unes paral·leles per facilitar la pràctica de la bipedestació i la marxa. Aquestes, no obstant això, s'han instal·lat al primer pis de la zona de l'Hospital, en una sala més gran amb molta llum natural i amb bones vistes al jardí de la casa.

I, finalment, la saleta d'estar, on la freqüència d'ús augmenta a cada setmana que passa. L'utilitzen principalment les famílies que volen estar una estona a soles, però també alguna persona gran que necessita un moment d'intimitat i no vol anar a l'habitació; o bé els tècnics del centre la fan servir per reunir-se i comentar algun tema puntual amb una persona gran i/o la seva família.

CALENDARI D'ACTIVITATS

Gener - Juny 2019

EL NOSTRE DIA A DIA

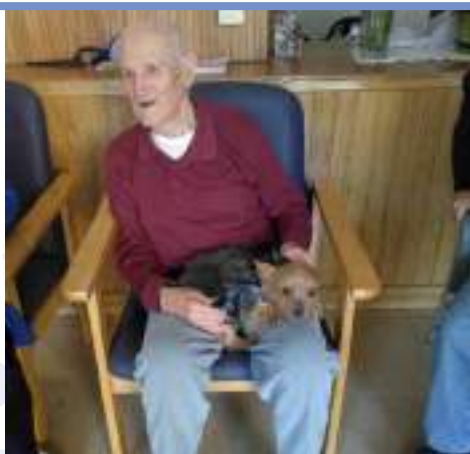
Estimulació cognitiva – Feskits

Activitats de la vida diària

Ens agraden els animals

Música i moviment

Treballs manuals

Taller de cuina

Jocs de manipulació

Intercanvis intergeneracionals

LES CELEBRACIONS

Reis

Carnestoltes

8 de març

Sant Jordi

Setmana de la gent gran

Aniversaris

LES SORTIDES

Al mercat

A la floristeria

A la biblioteca

A l'Espai Xocolata de Simón Coll

El passat 2 de maig vam visitar l'Espai Xocolata de Simón Coll. Hi vam anar unes 30 persones acompanyades pel grup de joves de 4t d'ESO de l'Escola del Carme que ens acompanyen normalment al mercat. Ens ho van passar genial!

La visita era molt esperada perquè és un espai molt significatiu per a la gent de Sant Sadurní. I allà vam gaudir d'una experiència sensorial única que ens va omplir de records i emocions de la nostra infància i joventut, recordant els inicis de la fàbrica i l'evolució de Simón Coll.

Vam conèixer el procés d'elaboració de la xocolata, d'on prové el cacau, quines són les diferents varietats que s'utilitzen... Vam tocar diferents mostres i també vam tastar i experimentar amb xocolates de diferents gustos i sabors.

Durant la visita també vam aprofitar per agrair a Simon Coll les diferents peces i figures de xocolata que ens entreguen cada Nadal des de fa anys i panys per fer cagar el Tió!

ENTREVISTA A...

ANNA JUVÉ I SABATÉ

La fisioterapeuta de la casa dels avis

L'Anna viu a Sant Sadurní d'Anoia, el mateix poble que l'ha vist créixer fa 42 anys. És fisioterapeuta des de l'any 1998, està casada i té dues filles, la Martina i l'Aina de 14 i 13 anys, respectivament. En fa 17, d'anys, que treballa a la Casa dels Avis, des del setembre del 2002, quan va començar com a autònoma. Primerament només venia al matí i, quan es va ampliar la residència, va passar a fer horari de matí i dues tardes. Amb l'inici de la gestió de SUMAR, l'any 2016, es va incorporar a jornada completa al centre i ara també forma part del grup promotor de l'Atenció Centrada en la Persona (ACP) a SUMAR (setembre 2018) i del grup 'Libera Care', també de SUMAR (abril 2018).

Anna, fisioteràpia, ACP i Libera Care. Ens ho expliques?

I encara alguna cosa més! Les meves tasques són diverses; des d'ajudar a donar esmorzars i dinars a les persones de la casa a dur a terme els programes d'activitat física, d'estimulació basal. Ajudo a la recuperació física de les persones que han patit alguna fractura o algun mal, faig les peticions dels aparells ortopèdics, ajudo a preparar i celebrar festes, a les sortides al poble, als tallers de cuina... També formo part del grup promotor

de l'Atenció Centrada en la Persona (ACP), en què treballem mensualment la implantació del model a la Casa dels Avis seguint els passos que se'ns marquen des de SUMAR. I juntament amb la responsable sociosanitària del grup Libera Care estudiem i treballem tots els casos que tenim de subjeccions físiques per intentar minimitzar-les i, si és possible, eliminar-les. Per tant, tal com podeu veure, les meves tasques són molt diverses.

Explica'ns què s'hi fa en el grup promotor i quantes persones en formeu part?

El grup promotor està format per 10 professionals. L'Elisenda Serra, que és la responsable dels centres residencials per a gent gran de SUMAR; la Neus Montserrat, que és la directora del centre; la Roser Nacher, responsable higiènicosanitària; la Margarita Masana, l'animadora sociocultural; la Guillermina López, la psicòloga; quatre gerocultores, la Teresa Nolla, la Carmen Guirao, l'Aina Zapater i l'Encarna Morago; i jo com a fisioterapeuta. Ens reunim un cop al mes per intercanviar opinions i aportar idees de com anar implantant el model ACP aquí, a la residència. Cada mes, l'Elisenda ens pauta uns punts a treballar i, en la pròxima reunió, es posen damunt la taula i es debat com han anat. I si els punts introduïts i treballats estan assolits, se'n presenten d'altres per treballar pel mes següent. De mica en mica anem implantant el model, amb

la visió de diferents professionals i punts de vista. Tots els membres del grup som els encarregats de dur terme i liderar aquest projecte, fent-ne partícips a la resta de companys i companyes, i traspasant-los-hi la informació adient.

Què t'aporta aquesta feina?

Treballar amb la gent gran és una feina molt gratificant. Són persones amb un bagatge enorme i al·lucinant, i compartir els dies amb ells t'enriqueix moltíssim. A banda d'això, són persones molt agraïdes que sempre tenen una paraula amable per a tu i ganes de compartir experiències i aprendre coses noves al mateix temps que jo n'aprenc d'elles. Les persones que no són tan autònomes, que tenen més dependència, també t'ensenyen coses a la seva manera... Amb una mirada, un gest, un moviment, un somriure, et poden transmetre igualment moltes coses i expressar la seva gratitud.

Què és el que més valors de la feina que realitzes?

El que més valoro és donar un bon servei a la gent gran. Poder oferir tot allò que està a les meves mans perquè tinguin una vida alegre, feliç, tranquil·la i que es trobin com a casa. Són persones que ja han viscut molt i ara necessiten tranquil·litat, estabilitat i trobar-se a gust aquí amb nosaltres.

Pots explicar-nos algun moment emotiu, divertit o que recordis especialment?

De moments emotius, en tots aquests anys, n'he viscut diversos. N'explicaré un parell. Hi havia un senyor, en Josep, diagnosticat de Parkinson, que no tenia cap mena d'expressió a la cara, sempre estava inexpressiu, apàtic, immòbil i no s'immuava mai per res. Un dia vam portar un gos, el Nuk, a fer una sessió de psicomotricitat i quan li va tocar a ell donar-li la gominola el va cridar pel seu nom. En acostar-se el Nuk, en Josep va abraçar-lo i amanyagar-lo. Va dibuixar un somriure a la cara com mai li havia vist ningú i aquell dia vam descobrir que al Josep li agradaven molt els gossos i que era una

de les poques coses que li feia despertar les seves emocions i sentiments interiors. Un altre moment emotiu que he viscut va ser quan a una senyora amb un grau de demència elevat i que per si sola no deia res, vaig haver de treure-li el cinturó de contenció per així poder desabrigar-la en un moment de molta calor. En treure-li el jersei em va dir, somrient i cridant: "Moltes gràcies, nena. Vine aquí que et faré un petó!" Em vaig quedar molt sorpresa i alhora contenta perquè aquest simple gest em va fer adonar que no li agradava estar lligada. I aquell dia vam començar a treballar per treure-li el cinturó. Es va parlar amb la família i avui dia va sense cinturó de contenció.

Quin consell donaries a una persona que valora venir al centre?

A la Casa dels Avis hi treballem un equip humà de bons professionals i intentem satisfer tots els desitjos i necessitats de les persones que decideixen venir a viure aquí, amb nosaltres. Volem que es trobin com a casa. Per això anem implantant el model d'Atenció Centrada en la Persona, perquè tothom pugui escollir com vol viure i de quina manera vol viure. A banda de l'atenció que donem, també cal dir que oferim un ampli calendari d'activitats: físiques, cognitives, lúdiques, activitats personalitzades per a cadascú, tallers de cuina, activitats de la vida diària, l'hort, sortides al poble, celebració de totes les festes, programes d'interrelació amb els joves del poble, etc. De fet, ja ho podeu veure a la revista!

EL RACÓ DE... JOAN VALLVERDÚ I ROIG

Joan, em diuen que vas néixer a un poble que es diu Farena...

Doncs sí, vaig néixer a una casa que l'anomenaven Cal Pera Tous en un poble molt petitó que es diu Farena. El pare era fill d'una masia, el Mas d'en Tous, i el meu avi li va fer la casa on vaig néixer jo. El pare es deia Pere i treballava la terra i el bosc. La mare es deia Maria i s'ocupava de la feina de casa i de tenir cura dels fills. Vam ser 7 germans i jo soc el sisè. Primer hi havia tres noies, la Maria, la Lluïsa i la Rosa, i després el Pere, en Josep i jo. L'última va ser la Montserrat. Actualment, només quedem els tres últims i, com a curiositat, els germans ens portem tres anys. Ves per on, a mi em fa gràcia...

Com va ser la teva joventut?

Al poble on vaig néixer no hi havia ni aigua ni llum. Havíem d'anar a buscar l'aigua a la font amb galledes i cantis, i la llum era de carbur i oli. Quins temps aquells, eren durs...

Vaig poder anar poc a l'escola, fins als 10 anys, i després, a treballar. Ajudava al pare a treballar la terra i teníem un ramat de bous que jo guardava. Teníem sort de poder matar cada setmana un cabrit per menjar. Quan vaig complir els 12 o 13 anys vam venir a viure a Can Catasús, a uns

El Joan va néixer el 6 de juny de l'any 1932 a Farena, un poble molt petit d'unes 30 cases a la comarca de l'Alt Camp, a Tarragona. Va arribar a la Casa dels Avis el 23 de desembre de 2002 amb 70 anys.

4 quilòmetres de Sant Sadurní. Ens ho vam vendre tot perquè allà era una vida molt dura i trista. I vaig anar a treballar a Monistrol d'Anoia, de pagès, fins que vaig anar a la mili, que la vaig fer a Girona.

A la tornada vaig anar a treballar al cava, a Can Codorniu, al 'desgorge'. I al cap de 6 anys van venir a buscar-me per anar a treballar a Can Segura Viudes. També per fer de 'desgorjador', i, com que en pagaven més bé, m'hi vaig quedar. Em volien tant que el meu amo em va comprar una moto per fer els desplaçaments. En la meua joventut s'havia de treballar molt per tirar endavant.

I encara vaig canviar un altre cop de feina perquè Segura Viudes va canviar de propietaris. Ho va comprar la RUMASA i va ser allà on vaig conèixer la que seria la meua dona.

Et vas casar?

Mira, al cap d'un any de conèixer-nos ens vam casar. Jo tenia 31 anys i ella, 21. Vam tenir dues filles, la Maria i la Montserrat. De la Maria, que viu a les Canàries, tinc dos néts, el Xavier i la Raquel; de la Montserrat, que viu a Sant Celoni, dos més, el Guillem i el Xavier. I també soc besavi d'un fill d'en Xavier.

Vaig separar-me quan la Maria tenia 16 anys i actualment estic sol i visc a la Casa dels Avis.

Ens pots explicar una mica l'estada a la Casa dels Avis?

Quan em vaig separar de la meva dona vaig quedar-me jo amb les nenes. Treballava i cuidava les filles. I quan es van casar, vaig voler descansar i vaig decidir que el que volia era ser cuidat. I va ser aquest el motiu de venir a viure a la Casa dels Avis. Volia estar tranquil.

Com és el teu dia a dia al centre?

He fet de tot! Al principi ajudava a acompanyar avis amb l'ambulància, ja que jo era voluntari. Anava cap a Vilafranca, a l'Hospital de Bellvitge a Barcelona... També feia de jardiner de la casa, de carter, anava a buscar el diari cada dia, feia encàrrecs, cantava el bingo...

Ara m'agrada aixecar-me d'hora i anar a caminar pel meu compte. També cuido dues guatlles que venen per menjar i que ja em coneixen. Han tingut dos fillets i tot! Llegeixo el diari, m'agrada veure la televisió, el futbol, sobretot. Participo del Feskits i, quan en tinc ganes, de l'estimulació cognitiva. I vaig sempre que puc a les assemblees de la casa. Generalment, entro i surto de la casa quan vull i faig molt la meva.

Abans també havia jugat molt al dòmino, però ara no hi ha cap grup que m'agradi.

Què és el que més t'agrada?

Sortir a caminar pel poble i fer un cafè. També estar pel jardí de la Casa dels Avis.

I el que menys?

Que actualment som massa gent, a la casa. Quan hi vaig arribar érem poquets. Ara ja tinc 86 anys i estic més cansat.

Moltes gràcies Joan per compartir amb nosaltres aquest espai de la revista.

ACTIVA EL TEU COS!

A càrrec de **Neus Serra**, fisioterapeuta del Centre de Serveis de Porqueres.

El circuit! Una manera diferent i variada de fer activitat física

El circuit permet realitzar exercicis diferents i variats adaptats a les necessitats de cada persona. Els circuits engloben moltes àrees, a més de l'activitat física. Treballar la mobilitat articular, l'equilibri i la coordinació, permeten potenciar les capacitats cognitives, com ara l'atenció, la memòria i l'aprenentatge, i les sensorials (treball de consciència corporal, de millora dels sentits i/o de percepció).

Les pautes a seguir:

- > Accions clares.
- > Abans d'iniciar el circuit, una persona professional realitzarà els exercicis i la persona gran observarà què s'ha de fer.
- > Respectar el ritme de cada persona i la no participació en alguns dels exercicis.
- > Adaptar el circuit a les persones que fan ús de bastó i/o caminador.
- > Si la persona té dificultats d'equilibri i/o mobilitat, una persona professional l'ha d'acompanyar per evitar caigudes.

Proposta de circuit

EXERCICI 1: col·locar cercles a terra i anar d'un a l'altre fent passos coordinats sense sortir del cercol. El professional guiarà sobre la direcció a seguir en funció de la seva col·locació.

Variants de l'exercici: seguir un ordre en funció del color dels cercles, fer una flexió de genolls aixecant els braços dins de cada cercol, etc.

EXERCICI 2: col·locar una fila de cons a terra i anar-los esquivant fent ziga-zagues.

Variants de l'exercici: portar una pilota a la mà durant l'exercici.

EXERCICI 3: passar obstacles.

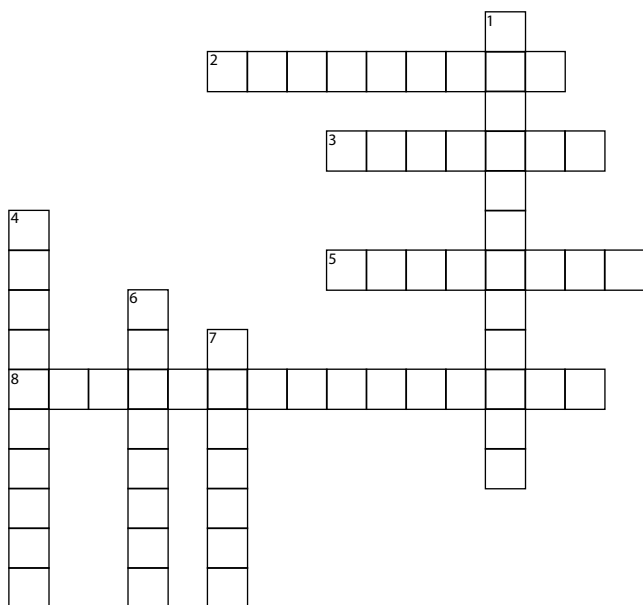
Variants de l'exercici: anar incrementant els obstacles de menys a més dificultat. Per exemple, col·locar un objecte a terra com una corda i anar augmentant l'altura.

ACTIVA LA TEVA MENT!

A càrrec d'**Antònia López**, treballadora social i directora del Centre de Serveis i l'Oficina d'Atenció a la Gent Gran dels Hostalets de Pierola (Anoia)

Col·loca els valors de SUMAR en el lloc que li corresponen

Acompanyar
Actitud
Dignitat

Felicitat
Respecte
Innovació

Personalització
Participació

Escriu 10 objectes que tinguin una part de vidre

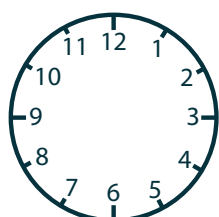
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Busca les sumes amagades en el requadre

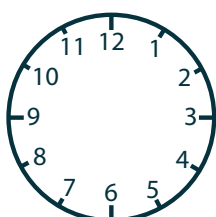
1	2 + 2 = 4	5	1	3
7	2	3	6	9
6	6	12	8	4
1	4	5	8	2
			10	3
			6	9

Dibuixa les manetes del rellotge a l'hora que t'agradaria fer les accions següents:

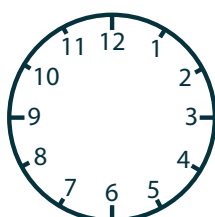
AIXECAR-SE

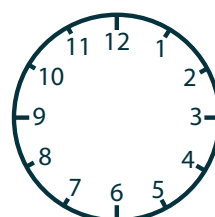
ESMORZAR

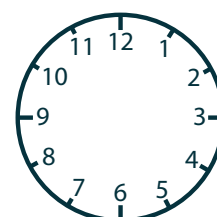
DINAR

SOPAR

ANR-TE'N A DORMIR

SABIES QUE...?

L'Alzheimer és una malaltia del cervell que:

- > Principalment, comporta problemes de memòria i de comportament.
- > Va empitjorant amb el temps i, de moment, no té cura.
- > A mesura que avança, els oblitats són més freqüents i importants.
- > Amb el temps, les persones tenen problemes per recordar les coses bàsiques, com ara:
 - Noms i cares de membres de la família.
 - Menjar un plat de sopa.
 - No saber qui són ells mateixos.

Altres símptomes:

- > Veure o escoltar coses que no hi són.
- > Perdre's en llocs que coneixien bé.
- > Tenir problemes per dormir.
- > Dir o fer les mateixes coses tota l'estona, una vegada i una altra.
- > Tenir problemes per parlar o escriure.
- > Reaccions emocionals sense motiu (de sobte, posar-se a riure o a plorar, estar confús, tenir por, posar-se nerviós, enfadar-se...)

Amb el suport de:

SUMAR - Parc Científic i Tecnològic de la UdG - Edifici Narcís Monturiol - C. Emili Grahit, 91. Bloc B - 3a pl. - 17003 Girona
Tel. 972 439 168 - info@sumaracciosocial.cat

CASA DELS AVIS - Pl. Torres i Bages 16-18 - 08770 Sant Sadurní d'Anoia - Tel. 938 911 466 - rggstsadurni@sumaracciosocial.cat

www.sumaracciosocial.cat